

РЕГИСТРАЦИЯ (ВПИСВАНЕ) НА ЕДНОЛИЧЕН ТЪРГОВЕЦ

Цел

Регистриране като търговец на дееспособно физическо лице. С регистрирането като едноличен търговец не възниква нов правен субект.

Правно основание

Търговски закон (ТЗ) - чл. 56-59

Закон за търговския регистър (ЗТР)

Данъчно-осигурителен процесуален кодекс (ДОПК) - чл. 82

Наредба № 1 от 14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър (Наредба № 1)

Тарифа за държавните такси, събрани от Агенцията по вписванията

Участници/субекти

1. Като едноличен търговец (ЕТ) може да се регистрира всяко физическо лице, което е дееспособно - навършило 18 години и непоставено под запрещение и има постоянно местожителство в страната.

Не може да се регистрира като едноличен търговец лице, което:

- 1) е в производство за обявяване в несъстоятелност;
- 2) е невъзстановено в правата си несъстоятелно лице;
- 3) е осъдено за банкрут;
- 4) е лишено от правото да упражнява търговска дейност и
- 5) вече е регистрирано като ЕТ.

Регистрирането като ЕТ може да се предвиди като ограничение за заемане на определена длъжност. Например не може да се назначи за държавен служител лице, което е едноличен търговец (чл. 7, ал. 2, т. 2 от Закона за държавния служител), не може да се сключва трудов договор за работа в държавната администрация с лице, което е регистрирано като едноличен търговец (чл. 107а, т. 2 от Кодекса на труда) и др.

2. Компетентен да постановят вписване на едноличния търговец в търговския регистър е длъжностното лице по регистрацията в Агенцията по вписванията. На основание чл. 3 от Закона за търговския регистър Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието е компетентна да води търговския регистър като единна централизирана база данни, съдържаща обстоятелствата, подлежащи на вписване за търговци и клонове на чуждестранни търговци и обявените актове за тях.

Описание

Физическото лице трябва да избере и запази фирма (наименование, под което търговецът упражнява дейността си и се подписва). Фирмата на едноличния търговец трябва да съдържа без съкращения личното и фамилното или бащиното име, с което лицето е известно в обществото (чл. 59 ТЗ). Възможно е наред с тези задължителни елементи да фигурира и свободно избрана добавка, означение за предмета на дейност и др. (например): ЕТ "MT-студио - Михаил Танев". Фирмата задължително се изписва на български език, като търговецът има право допълнително да я изписва и на чужд език.

При избора на фирма може да се използва списъкът за запазените фирми, воден от Агенцията по вписванията, който дава възможност информацията да се визуализира с подредба по азбучен ред на всички вписани фирми, по хронологичен ред на извършване на запазването на фирмата, по правна форма на търговеца или клон на чуждестранен търговец. Справките в търговския регистър са безплатни.

Запазването на фирма се извършва преди подаване на заявлението за вписване на едноличния търговец. За целта се подава заявление по образец съгласно приложение № Д1 от Наредба № 1 и се заплаща държавна такса в размер, определен в чл. 16в от Тарифата за държавните такси,

събирани от Агенцията по вписванията. По всяко заявление се извършва проверка дали друго лице няма права върху фирмата и дали е платена дължимата държавна такса. Запазването има действие 6 месеца и е пречка друг търговец да бъде вписан в търговския регистър под същата фирма. При обжалване на отказ за вписване или при подаване в 6-месечния срок на ново заявление за вписване, запазването на фирма има действие до тяхното приключване. При всички положения запазената фирма е неотчуждима и непрехвърлима.

Регистрацията на едноличен търговец се извършва въз основа на заявление по образец съгласно приложение № А1 от Наредба № 1 - Заявление за вписване на обстоятелства относно едноличен търговец, чиито полета се попълват по правилата на чл. 9 от Наредба № 1. Заявяването за регистрация на ЕТ може да се извърши лично от търговеца или от адвокат с изрично пълномощно, съставено съгласно изискванията на Закона за адвокатурата, за представителство пред агенцията. Заявлението може да се подаде от заявителя или от пълномощник с изрично писмено пълномощно с нотариална заверка на подписа.

Проверката на самоличността на заявителя при подаване на заявление на хартиен носител се извършва от служител на агенцията, който приема заявлението, чрез съпоставяне на данните за заявителя, посочени в заявлението, и данните от документа за самоличност на заявителя. Заявителят полага подписа си върху заявлението пред служителя на агенцията, който приема заявлението. Ако заявителят вече е положил подписа си под заявлението, той подписва заявлението отново пред служителя на агенцията.

Проверка на самоличността на заявителя може да се извърши и от лице, оправомощено да извършва нотариални удостоверявания. Ако подписът на заявителя под заявлението е удостоверен от такова лице, служителят на агенцията съпоставя данните за заявителя, посочени в заявлението, и данните от нотариалното удостоверяване на подписа му и приема заявлението и приложените към него документи, без да проверява самоличността на приносителя.

Към Заявлението за вписване на обстоятелства относно едноличен търговец трябва да бъдат приложени документите, посочени в чл. 10, т. 1 от Наредба № 1, а именно:

1. Образец от подписа на търговеца (виж приложения образец);
2. Декларация за обстоятелствата по чл. 57 и чл. 58, ал. 2 и 4 ТЗ, че едноличния търговец не е в производство за обявяване в несъстоятелност, че не е невъзстановен в правата си несъстоятелен, че не е осъден за банкрут, че не е лишен от правото да упражнява търговска дейност и че не е регистрирал друга фирма като едноличен търговец (виж приложения образец);
3. Ако предметът на дейност е подчинен на специален режим и това е условие за регистрацията, се прилага съответният лиценз, разрешение, удостоверение за професионална правоспособност или друг документ;
4. Разрешение за постоянно пребиваване, ако заявителят е чуждестранно лице;
5. Декларация по чл. 13, ал. 4 ЗТР относно истинността на заявените за вписване обстоятелства и приемането на представените за обявяване актове (виж приложения образец);
6. Когато заявлението се подава от пълномощник, се прилага пълномощното и декларация, че заявлението и приложените към него документи са предоставени от заявителя;
7. Документ за платена държавна такса.

Заявлението и приложенията към него се подават на български език, но могат да бъдат представени и на всеки от официалните езици на Европейския съюз, ако са придружени от заверен превод на български език. В случай на противоречие между текста на документа и превода на български език предимство има преводът на български език. Трети лица могат да се позовават на представения текст, освен ако търговецът докаже, че преводът на български език им е бил известен.

Заявлението с придружаващите го документи може да се подаде в което и да е териториално звено на Агенцията по вписванията по седалищата на окръжните съдилища. Не е задължително подаването му в териториалното звено по седалището на ЕТ.

Длъжностното лице по регистрацията се произнася по заявлението за вписване най-късно до приключване на първия работен ден след приемането му след извършване на проверка дали е спазена формата и реда за подаване на заявлението, дали заявеното обстоятелство подлежи на вписване, дали изхожда от оправомощено лице, дали са приложени всички необходими документи, дали друго лице няма права върху фирмата, дали е платена дължимата държавна такса. Когато са налице предвидените изисквания, длъжностното лице по регистрацията извършва вписването на едноличния търговец в търговския регистър и определя единен идентификационен код (ЕИК). Правното значение на ЕИК е определено в чл. 23, ал. 4 ЗТР. Ако той е посочен от лицето, съдът, държавните органи, органите на местното самоуправление и местната администрация и лицата, на които е възложено упражняването на публична функция, организации, предоставящи обществени услуги, включително банките, нямат право да изискват доказването на обстоятелства, вписани в търговския регистър, и представянето на актове, обявени в търговския регистър.

Подлежащите на вписване обстоятелства за ЕТ са посочени в чл. 9 от Наредба № 1, както следва:

- 1) поле № 2 "Фирма", в което се посочва наименованието, под което едноличният търговец упражнява дейността си и се подписва, без да се посочва правната форма;
- 2) поле № 4 "Изписване на чужд език", в което се посочва начинът, по който фирмата (включително означението за правната форма) се изписва на латиница; попълването на това поле не е задължително;
- 3) поле № 5 "Седалище и адрес на управление", в което се посочват държавата, населеното място, пощенският код, областта, общината, районът, жилищният комплекс, улицата, номерът на сградата, номерът на входа, номерът на етаж и номерът на апартамента или офиса, в който се помещава управлението на дейността на търговеца; по желание може да се посочат телефон, факс, адрес на електронна поща, интернет страница и адрес за кореспонденция с Националната агенция за приходите на територията на страната с населеното място, пощенският код, областта, общината, района, жилищния комплекс, улицата, номера на сградата, номера на входа, номера на етаж и номера на апартамента или офиса;
- 4) поле № 6 "Предмет на дейност", в което се посочва предметът на дейността на едноличния търговец;
- 5) поле № 6а "Основна дейност по НКИД", в което се посочва основната икономическа дейност на търговеца, класифицирана в Националната класификация на икономическите дейности, определена съобразно § 1, т. 3 от Закона за регистър БУЛСТАТ ; попълването на това поле не е задължително;
- 6) поле № 18 "Физическо лице- търговец", в което се посочват името и ЕГН/ЛНЧ на физическото лице-търговец;
- 7) поле № 27 "Заличаване на търговеца", в което се отбелязва заявяването за вписване на заличаване на едноличния търговец.

Ако са допуснати грешки и непълноти в заявлението, включително несъответствие между данните в него и приложенията към него, те се отстраняват чрез ново вписване. Агенцията по вписванията отговаря за вредите, причинени от допуснати грешки и непълноти само при пренасянето на информацията от заявлението. Такива грешки и непълноти се отстраняват служебно.

На основание чл. 17 ЗТР вписването може да се заяви в електронна форма при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис. В тези случаи електронният образец на документите се прилага към заявлението.

След постановяване на решението за вписване заявителят може да поиска издаване на удостоверение за вписване от службата по регистрацията срещу заплащане на такса.

Отказ и обжалване

Длъжностното лице по регистрацията постановява мотивиран отказ, когато не е налице някое от предвидените в закона изисквания. В отказа се посочват изчерпателно всички пречки за

извършване на исканото вписване. Отказът се връчва на заявителя незабавно след постановяването му по реда на Гражданския процесуален кодекс. Когато заявителят е посочил в заявлението, че желае да бъде уведомяван по електронен път, отказът се изпраща на посочения от него електронен адрес. В този случай потвърждаване на получаването на отказа не се изисква.

Отказът подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца или клона на чуждестранен търговец в 7-дневен срок от връчването му. Жалбата се подава чрез Агенцията по вписванията, която я изпраща незабавно на съда, заедно с приложенията към нея, постановения отказ, заявлението и приложенията към него, както и доказателства за връчването му.

Съдът разглежда жалбата в състав от един съдия в закрито заседание по реда на глава двадесет и първа "Обжалване на определенията" от Гражданския процесуален кодекс. Решението на съда подлежи на обжалване в 7-дневен срок от съобщаването му пред съответния апелативен съд, чието решение е окончателно.

При отмяна на отказа съдът постановява решение, с което дава задължителни указания на агенцията да извърши исканото вписване, заличаване или обявяване.

Няма пречки за подаване на ново заявление при постановен отказ за извършване на исканото вписване. Според чл. 26, ал. 2 ЗТР при подаване на новото заявление заявителят може да се ползва от представени вече документи, приложени към заявлението, по което е постановен отказ, като посочи номера на заявлението и вида на документите. Заявителят е длъжен да представи нова декларация за истинността на заявените обстоятелства (декларация по чл. 13, ал. 4 ЗТР). Ако е установен срок за заявяване на съответното обстоятелство, се счита, че той е спазен, ако новото заявление след постановен отказ е подадено в рамките на срока за обжалване на отказа.

Всяко лице, което има правен интерес, както и прокурорът, може да предяви иск за установяване на нищожност или недопустимост на вписването, както и за несъществуване на вписано обстоятелство. Според чл. 29, ал. 2 ЗТР искът се предявява пред окръжния съд по седалището на търговеца, съответно на клона на чуждестранен търговец, относно когото е извършено вписването. Ако той бъде уважен, вписването се заличава от Агенцията по вписванията.

Правни последици

Данъчната регистрация на ЕТ се извършва служебно от компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите въз основа на данните от търговския регистър (чл. 82, ал. 3 ДОПК). Регистрацията на ЕТ като осигурител в Националния осигурителен институт се извършва също служебно по данните от Националната агенция за приходите (чл. 5, ал. 3 КСО).

Невин Фети, юрист

ПРИЛОЖНИ ДОКУМЕНТИ:

- Заявление за вписване на обстоятелства относно едноличен търговец - *Образец по приложение А1 от Наредба № 1 от 14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър*
- Образец от подпис
- Декларация по чл. 57 и 58 ТЗ
- Заявление за запазване на фирма - *Приложение Д1 от Наредба № 1 от 14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър*
- Декларация по чл. 13, ал. 4 от Закона за търговския регистър

Основни обстоятелства

заличаване

2. Фирма

Изписва се фирмата без правната форма

4. Изписване на чужд език

Изписва се фирмата включително правната форма

5. Седалище и адрес на управление

държава

област

община

населено място

п.к.

район (за градове с районно деление)

ж.к.

бул. / ул

№

бл.

вх.

ет.

ап.

телефон

факс

адрес на електронна поща

Интернет страница

Адрес за кореспонденция с Националната агенция по приходите на територията на страната
Попълва се, ако се различава от адреса на управление

държава

област

община

населено място

п.к.

район (за градове с районно деление)

ж.к.

бул. / ул

№

бл.

вх.

ет.

ап.

6. Предмет на дейност

6а. Основна дейност по НКИД

код НКИД

Основна икономическа дейност от НКИД

18. Физическо лице-търговец

име

ЕГН / ЛНЧ

Държава

27. Заличаване на търговеца

Образец от подпис

ОБРАЗЕЦ ОТ ПОДПИС

Подписаният ,
ЕГН , с лична карта № ,
издадена от на ,
с постоянен адрес

ЗАЯВЯВАМ, че

при упражняване на дейност като едноличен търговец с фирма

.....
ще се подписвам по следния начин:

Дата:
гр.

ПОДПИС:

Декларация по чл. 57 и 58 ТЗ

ДЕКЛАРАЦИЯ

Подписаният ,
ЕГН
с лична карта № ,
издадена от на ,
с постоянен адрес

ДЕКЛАРИРАМ СЛЕДНОТО:

1. Не съм лишен от правото да упражнявам търговска дейност.
2. Не съм в производство по обявяване в несъстоятелност.
3. Не съм невъзстановен в правата си несъстоятелен.
4. Не съм осъден за банкрут.
5. Не съм регистриран като едноличен търговец.

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 НК за вписване на неверни обстоятелства.

Дата:
гр.

ДЕКЛАРАТОР:

Заявление

за запазване на фирма

Д1

Данни за заявителя

Име

ЕГН/ЛНЧ

Място на раждане населено място държава

Постоянен адрес държава

област община населено място п.к.

район (за градове с районно деление)

ж.к. бул. / ул. № б.л. в.х. ет. ап.

Документ за самоличност № и издаден на и издаден от

Качество на заявителя търговецът адвокат с изрично пълномощно друго лице в предвидените по закон случаи

Запазена фирма

2. Фирма име

4. Изписване на чужд език

29. Заинтересовано лице име / фирма / наименование

ЕГН / ЛНЧ / ЕИК / код по БУЛСТАТ

държава

област община населено място п.к.

район (за градове с районно деление)

ж.к. бул. / ул. № б.л. в.х. ет. ап.

качество

276. Заличаване на запазването Заличаване на запазването на фирмата

Приложения

Описание Документ за внесена държавна такса
 Други

Подпис

Подпис

ДЕКЛАРАЦИЯ

ПО ЧЛ. 13, АЛ. 4 ОТ ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР

Подписаният....., ЕГН, с лична карта №
....., издадена отна, с
постоянен адрес:
декларирам истинността на заявените от мен обстоятелства и приемането на
представените за обявяване актове.

Известна ми е наказателната отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс за
деклариране на неверни данни.

Дата:г.
гр.

ДЕКЛАРАТОР: